

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. de minister
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Uw ref.

-

Onze ref.

u-26.032

Datum

12 mei 2026

Onderwerp: Advies MRS over nachtsluiting Schiphol

Geachte heer Karremans,

De Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS) maakt zich al jaren grote zorgen over nachtvluchten en de impact hiervan op de gezondheid van omwonenden. Reden voor de MRS om hierover een advies uit te brengen.

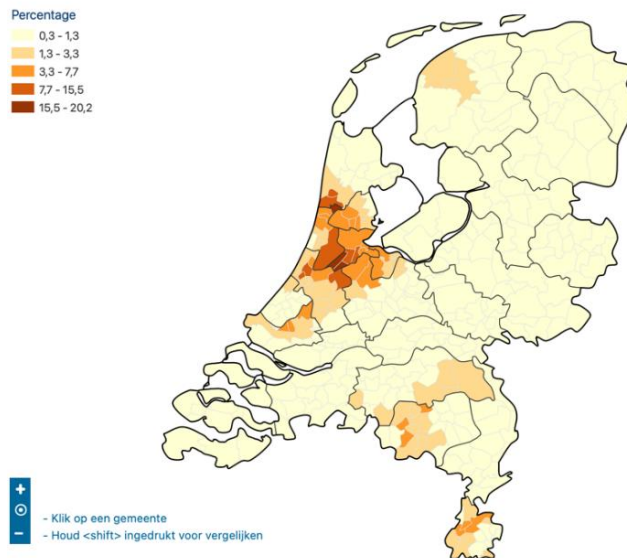
In het Regeerakkoord staat over de nachtperiode op Schiphol: “Om geluidsoverlast voor de omgeving terug te dringen komt er een nieuwe Balanced Approach procedure waarin we vastleggen dat Schiphol in 2030 tussen 23.00 en 7.00 uur 50% stiller wordt, ten opzichte van 2024. Daar wordt een nachtsluiting tussen 00.00u – 05.00 uur in meegenomen”. Schiphol zelf pleitte in september 2024 voor een nachtsluiting, omdat het van grote waarde is voor de omgevingⁱ. Ook 17 gemeenten in de regio Schiphol deden hier in januari jl. een oproep toeⁱⁱ.

De MRS vindt het positief dat het kabinet inzet op vermindering van geluidsoverlast in de nacht t.o.v. 2024 (25.000 nachtvluchten) door middel van een nachtsluiting. Voor de omwonenden van Schiphol is een nachtsluiting van essentieel belang. Nachtvluchten zorgen voor ernstige hinder en slaapverstoring en dat heeft een negatief effect op de gezondheid, leefbaarheid, cognitieve prestaties en productiviteit van omwonenden. Een nachtsluiting tussen 00:00 – 05:00 uur biedt onvoldoende bescherming voor omwonenden van Schiphol. De MRS adviseert een volledige nachtsluiting van 23:00 – 07:00 uur.

Slaapverstoring door nachtvluchten in veel gemeenten groot probleem

Uit de GGD Gezondheidsmonitor 2024ⁱⁱⁱ blijkt dat een aanzienlijk deel van de inwoners rond Schiphol ernstige slaapverstoring door het vliegverkeer ondervindt. Met name in Uithoorn (20,2% van de inwoners), Aalsmeer (18%) en Uitgeest (15,5%) is de verstoring van de nachtrust ernstig. Maar ook in Nieuwkoop (10,5%), Amstelveen (9,9%), Teylingen en Oegstgeest (9,6 en 9,5%), Heiloo en Castricum (8,1 en 9,1%) en de Haarlemmermeer (8,2%) krijgen veel inwoners onvoldoende nachtrust.

Ernstige slaapverstoring vliegverkeer, 2024
Per gemeente, 18 jaar of ouder

Buurt Atlas, 2024

Belangrijk om te vermelden is dat ernstige hinder en slaapverstoring meestal op gemeentelijk niveau worden gerapporteerd. Vooral bij grotere gemeenten geeft dit geen volledig beeld van de werkelijke overlast. Zo ervaart in de gemeente Zaanstad 5% van de inwoners ernstige slaapverstoring, terwijl dit aandeel in de onderliggende wijk Assendelft Zuid (7.720 inwoners) 26% is. In Amsterdam ervaart 3,9% ernstige slaapverstoring door vliegverkeer, maar in de onderliggende wijken Geerdinkhof/Kanterhof en Lutkemeer/Ookmeer is dit respectievelijk 12,5% (7180 inwoners) en 21,7% (1255 inwoners). In de gemeente Uithoorn ervaart 20,2% van de inwoners slaapverstoring, waarbij dat in de wijk Legmeer (8.640 inwoners) 31% is. Zie appendix 1.

Nachtvluchten hebben sterke negatieve impact op gezondheid

Er is ruim voldoende wetenschappelijk bewijs dat nachtvluchten een negatieve impact hebben op de gezondheid van omwonenden. De intensiteit van het lawaai van vluchten, het aantal vluchten in de nacht en de spreiding daarvan in de tijd hebben allemaal invloed op de slaapduur en -kwaliteit. Geluid van nachtvluchten kan bewust of onbewust tot slaapverstoring leiden, wat het herstellend vermogen van het lichaam negatief beïnvloedt. Op korte termijn kan dit leiden tot vermoeidheid, slechte prestaties overdag, zoals verminderde belastbaarheid op de werkvloer, en prikkelbaarheid. Op lange termijn kan het bijdragen aan chronische aandoeningen zoals obesitas, diabetes type 2, hart- en vaatziekten, chronische pijn, chronische vermoeidheidssyndroom, neurodegeneratieve ziekten en psychische klachten als depressie^{iv v vi}. Kinderen zijn bij slaapverstoring een kwetsbare groep, omdat zij voor hun cognitieve en fysieke ontwikkeling meer slaap nodig hebben^{vii}. Uit een analyse^{viii} van de gemeente Uithoorn in 2025, blijkt dat er op elke schoolavond 80% kans is op een vlucht die leidt tot een zekere ontwakingsreactie. Onderzoek wijst op een negatieve relatie tussen vliegtuiggeluid en begrijpend lezen en het langetermijngeheugen^{ix}. Ook is aangetoond dat de leesprestatie van basisschoolkinderen rondom vliegvelden bij hogere geluidsniveaus gemiddeld lager is dan elders en vergelijkbaar met een leesachterstand van circa 1 maand per 5 dB(A) geluidstoename^x. De WHO beveelt aan het aandeel ernstig slaapverstoorden te beperken tot maximaal 3%^{xi}. Rond Schiphol lag dit percentage in 2024 in veel gemeenten aanzienlijk hoger^{xii}.

MRS-advies

De MRS adviseert de minister en het kabinet om de gezondheid van omwonenden van Schiphol te beschermen door middel van:

1. een volledige nachtsluiting op Schiphol Airport van 23:00 – 07:00 uur;
2. geen verschuiving van nachtvluchten naar de randen van de dag en nacht
3. de ILT Luchtvaartautoriteit te laten handhaven op overtredingen en eventuele uitzonderingen.

1. Volledige nachtsluiting van 23:00 – 07:00 uur essentieel voor de gezondheid

Voor de gezondheid is het essentieel dat mensen ten minste zeven, en bij voorkeur acht uur aaneengesloten, ongestoord kunnen slapen. In een onderzoek van de GGD Kennemerland gaven omwonenden in die regio nabij Schiphol aan in totaal rond de zes uur per nacht te slapen^{xiii}. Volgens het RIVM kan zelfs beperkte geluidshinder al tot slaapverstoring leiden^{xiv}. Een gedeeltelijke nachtsluiting van 00:00 tot 05:00 uur, of een lager aantal vluchten gedurende de nacht, of de inzet van stillere vliegtuigen waardoor de nacht op papier stiller wordt¹, biedt volgens de MRS daarom onvoldoende bescherming^{xv}. Eén vlucht is genoeg om de nachtrust te verstoren.

Vanwege bewezen negatieve gezondheidseffecten van slaapverstoring heeft de Belgische Hoge Gezondheidsraad gepleit voor een algeheel verbod op nachtvluchten tussen 23:00 en 07:00 uur op Brussels Airport. Een dergelijke maatregel is vanuit gezondheidsperspectief ook voor Schiphol Airport het meest wenselijk.

2. Geen verschuiving van nachtvluchten naar de randen van de dag en de nacht

Slaapverstoring in de randen van de dag en nacht (22:00-23:00 en 06:00-07:00 uur) leiden ertoe dat mensen niet in slaap kunnen komen of juist vroeg wakker worden door geluidsoverlast. De GGD-GHOR adviseert dan ook het aantal vluchten in de late avond, nacht, en vroege ochtend te beperken, omdat de meeste slaapverstoring wordt ervaren tussen 22:00-23:00 uur en 06:00-07:00 uur^{xvi}. De Belgische Hoge Gezondheidsraad benadrukt het belang van een nachtsluiting tot 07:00 uur, omdat slaap in de vroege ochtend minder diep is en vluchten in die periode aanzienlijk effect hebben op de perceptie van slaapkwaliteit. Voor en na implementatie van de nachtsluiting op Frankfurt Airport is onderzoek gedaan naar het effect van de nachtsluiting op slaapverstoring. Ook dit onderzoek toonde aan dat een hogere concentratie vluchten in de vroege ochtend (05:00-07:00uur) leidde tot slechtere slaapkwaliteit^{xvii}.

Echter, de resultaten van de impactanalyse laten zien dat er aan de randuren van de nacht meer gevlogen zal worden bij een (gedeeltelijke) nachtsluiting op Schiphol. Omdat veel slaapverstoring in de randuren van de dag en nacht plaatsvindt, zou hierdoor het aantal ernstig slaapverstoorden juist kunnen stijgen^{xviii}. Bovendien zullen zich onder deze gehinderden veel kinderen bevinden, voor wie de slaapverstoring structurele gevolgen kan hebben. Het is dan ook van essentieel belang dat bij een nachtsluiting voorkomen wordt dat nachtvluchten verplaatsen naar de randen van de dag en de nacht. Een aanvullende exploitatiebeperking is hierbij noodzakelijk.

¹ Een verschil van een paar dB per vliegtuig is voor de mens niet of nauwelijks hoorbaar. De GGD GHOR geeft aan dat minder decibellen niet automatisch minder hinder betekent (voetnoot xi). Ook de Gezondheidsraad concludeerde al in 2004 dat voor slaapverstoring het *aantal* vluchten belangrijker is dan het geluidsniveau van een enkel vliegtuig (eindnoot xv).

Ook bij gemeenten in de regio Schiphol is groot draagvlak voor een nachtsluiting van 07:00 – 23:00 uur *zonder* verplaatsing van vluchten naar de randen van de nachtsluiting gepaard met een lager totaal aantal vluchten. 17 gemeenten onderschrijven de position paper van 8 januari jl. en dienden hierover een gezamenlijke zienswijze (voorgestelde LVB-wijziging) in^{xix}. De MRS steunt de oproep om verschuiving van vluchten naar de randen van de nachtsluiting (22:00-23:00 en 07:00-08:00 uur) te voorkomen. Op die manier wordt de gezondheid van zoveel mogelijk omwonenden, waaronder kinderen die meer dan 8 uur slaap nodig hebben, beschermd.^{xx}

3. Laat de ILT handhaven op eventuele uitzonderingen

De MRS realiseert zich dat er uitzonderingssituaties kunnen ontstaan. Op de luchthaven van Frankfurt gelden eveneens diverse uitzonderingsgronden gedurende de daar geldende nachtsluiting^{xxi}. Van belang is dat deze uitzonderingsgronden helder gedefinieerd worden en dat hier strikt toezicht op wordt gehouden. De MRS adviseert de ILT Luchtvaartautoriteit te laten toezien op overtreding van de uitzonderingsgronden. De ILT zou daarbij de bevoegdheid moeten krijgen om bindende, corrigerende maatregelen door te voeren.

Tot slot

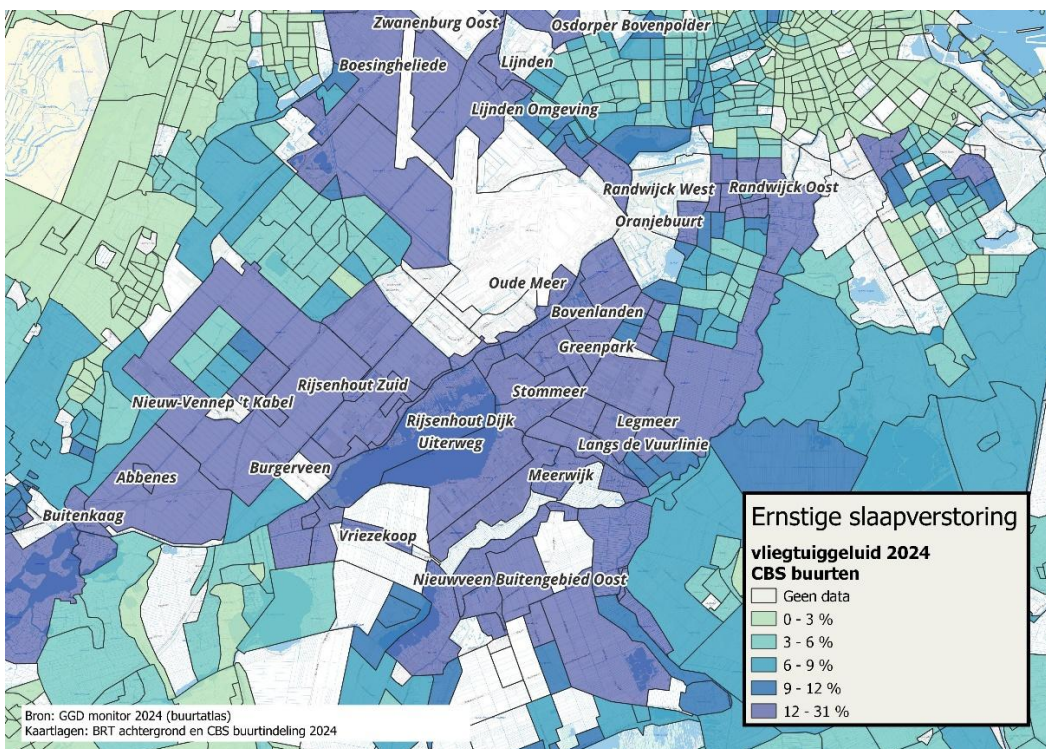
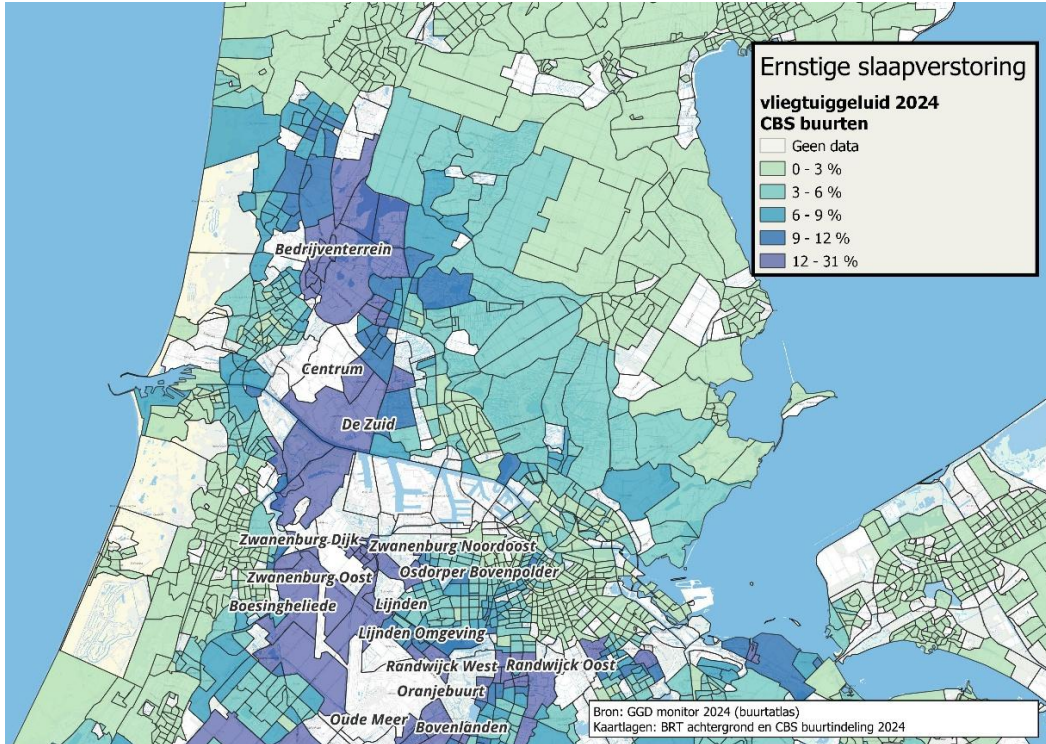
De MRS heeft eerder geadviseerd (d.d. 20 maart 2026) om de omvang van Schiphol op een kenbare en navolgbare maatschappelijke belangenafweging te baseren. Daarbij onderbouwt de MRS dat het huidige maximumaantal van 478.000 vluchten een te hoog maximum is. Dat betekent dat er – parallel aan een nachtsluiting – ook overdag minder gevlogen zou moeten worden.

De MRS is graag bereid met de minister in gesprek te gaan over de mogelijkheden tot een nachtsluiting en het belang daarvan voor een gezonde leefomgeving.

Met vriendelijke groeten,

Khadija Arib
Voorzitter Maatschappelijke Raad Schiphol

Appendix 1

Percentage omwonenden met ernstige slaapverstoring door vliegverkeer in 2024 per buurt. De naam van de buurten waar meer dan 15% van de inwoners ernstig in hun slaap verstoord is op de kaart weergegeven. 2024.

-
- ⁱ Reactie Schiphol op aangekondigde maatregelenpakket. September 2024. <https://nieuws.schiphol.nl/reactie-schiphol-op-aangekondigde-maatregelenpakket/>
- ⁱⁱ *Position Paper nachtsluiting Schiphol*. Februari 2026. [position_paper_nachtsluiting_schiphol-783855521.pdf](#). Het gaat om gemeenten Aalsmeer, Amsterdam, Beverwijk, Castricum, Haarlem, Heemskerk, Heiloo, Kaag en Braassem, Landsmeer, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Teylingen, Uitgeest, Wormerland, Velsen en Zaanstad.
- ⁱⁱⁱ Buurt Atlas. 2024. <https://buurtatlas.vzinfo.nl>
- ^{iv} Basner, et al. 2018. *WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep*. International Journal of Environmental Research and Public Health 15, no. 3: 519. <https://doi.org/10.3390/ijerph15030519>
- ^v Volksgezondheid en Zorg. 2022. [Slapen | Oorzaken en gevolgen | Volksgezondheid en Zorg](#)
- ^{vi} Gong, et al. September 2024. *Associations between Aircraft Noise, Sleep, and Sleep-Wake Cycle: Actimetric Data from the UK Biobank Cohort near Four Major Airports*. Environmental Health Perspect. [Associations between Aircraft Noise, Sleep, and Sleep-Wake Cycle: Actimetric Data from the UK Biobank Cohort near Four Major Airports - PubMed](#)
- ^{vii} Paruthi, et al. 2016. *Recommended Amount of Sleep for Pediatric Populations: A Consensus Statement of the American Academy of Sleep Medicine*. Journal of Clinical Sleep Medicine.
- ^{viii} Gemeente Uithoorn. Juni 2025. *Analyse vliegtuiggeluid Uithoorn*. <https://uithoorn.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/df6a750d-14b8-4cee-9bed-6182caeed6eb?documentId=8eae8288-30a4-4155-a775-1bee1fd6f09b>
- ^{ix} RIVM. 2019. *GGD-richtlijn medische milieukunde: omgevingsgeluid en gezondheid*. [GGD-richtlijn medische milieukunde : omgevingsgeluid en gezondheid](#)
- ^x RIVM. 2005. *Selection and evaluation of exposure-effect relationships for health impact assessment in the field of noise and health*. <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/630400001.pdf>
- ^{xi} GGD Kennemerland. 2020. *Geluidhinder en Slaapverstoring van vliegverkeer in de wijde omgeving van luchthaven Schiphol*. [Verdiepende studie geluidshinder en slaapverstoring omgeving schiphol.pdf](#)
- ^{xii} GGD GHOR Nederland. April 2026. *Factsheet Geluidhinder en slaapverstoring door vliegverkeer*. [Factsheet Geluidhinder en slaapverstoring door vliegverkeer](#)
- ^{xiii} GGD Kennemerland. 2020. *Geluidhinder en Slaapverstoring van vliegverkeer in de wijde omgeving van luchthaven Schiphol*. [Verdiepende studie geluidshinder en slaapverstoring omgeving schiphol.pdf](#)
- ^{xiv} RIVM. *Effecten van omgevingsgeluid op slaap*. [Effecten van omgevingsgeluid op de slaap | RIVM](#)
- ^{xv} Gezondheidsraad. 22 juli 2004. *Over de invloed van geluid op de slaap en de gezondheid*. [Over de invloed van geluid op de slaap en de gezondheid | Gezondheidsraad](#)
- ^{xvi} GGD GHOR Nederland. April 2026. *Factsheet Geluidhinder en slaapverstoring door vliegverkeer*. [Factsheet Geluidhinder en slaapverstoring door vliegverkeer](#)
- ^{xvii} Elmenhorst, et al. 2024. *Night-flight ban preserves sleep in airport residents*, Transportation Research Part D: Transport and Environment, Volume 126, <https://doi.org/10.1016/j.trd.2023.104027>
- ^{xviii} TO70. *Impactanalyse nachtmaatregelen Schiphol*. Januari 2025. [Impactanalyse nachtmaatregelen Schiphol | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)
- ^{xix} *Position Paper nachtsluiting Schiphol*. Februari 2026. [position_paper_nachtsluiting_schiphol-783855521.pdf](#).
- ^{xx} Paruthi, et al. 2016. *Recommended Amount of Sleep for Pediatric Populations: A Consensus Statement of the American Academy of Sleep Medicine*. Journal of Clinical Sleep Medicine.
- ^{xxi} Openingstijden Frankfurt Airport: <https://www.fraport.com/en/business-areas/operations/airside-and-terminal-operations/hours-of-operation.html>